

Аналіз
регуляторного впливу проєкту постанови Кабінету Міністрів
України «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження
стандартів професійної (професійно-технічної) освіти»

I. Визначення проблеми

Станом на 01.01.2020 р. в системі професійної (професійно-технічної) освіти функціонувало 740 закладів. Контингент здобувачів освіти у цих закладах поступово зменшувався. Станом на 01.01.2020 року контингент складав 245,8 тис. осіб (на 01.01.2019 - 254,9 тис. осіб, 01.01.2018 – 269,4 тис. осіб, 01.01.2017 – 285,8 тис. осіб).

За статистичними даними відсоток випускників закладів загальної середньої освіти, які обирають здобуття професійної (професійно-технічної) освіти становить близько 18 % після 9 класу та близько 20 % після 11 класу. Виникає нагальна необхідність у збільшенні такого відсотка щонайменше до 45% впродовж п'яти років.

Станом на 01.10.2019 кількість вступників до закладів професійної (професійно-технічної) освіти становила 92530 осіб, тобто прогнозоване збільшення числа вступників буде складати 133 тис. осіб, з них за рахунок впровадження нових стандартів професійної (професійно-технічної) освіти не менше 1% - 1330 осіб.

Відповідно до частин першої та третьої статті 32 Закону України «Про освіту» Стандарт освіти визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувача освіти відповідного рівня, розробляється та затверджується у порядку, визначеному спеціальними законами та іншими нормативно-правовими актами.

На сьогодні у сфері професійної (професійно-технічної) освіти затверджено 400 стандартів, розроблення яких почалося з 2006 року, з них 180 стандартів, що розроблені на компетентнісній основі.

Стандарти професійної (професійно-технічної) освіти, що були розроблені без урахування компетентнісного підходу, стандартизували зміст освіти, а не результати навчання, що призвело до невідповідності стандартів вимогам сучасного ринку праці, та суттєвих розбіжностей між вимогами роботодавців до компетентностей робітників та знаннями, вміннями і навичками, які отримували здобувачі освіти в процесі навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Проблемою є відсутність у сфері професійної (професійно-технічної) освіти нормативно-правових, регуляторних актів, що врегульовують питання розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до статті 32 Закону України «Про освіту» та невідповідність результатів навчання вимогам ринку праці.

З метою поєднання інтересів роботодавців, вимог ринку праці, здобувачів і закладів професійної (професійно-технічної) освіти пропонується проєкт Порядку розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за

компетентнісним підходом.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни (здобувачі освіти)	так	
Держава	так	
Суб'єкти господарювання,	так	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	так	

Проектом акта затверджується Порядок розроблення та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти.

Метою розроблення проекту акта є встановлення єдиних підходів до розроблення та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти задля поєднання інтересів здобувачів освіти, роботодавців та держави.

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою ринкових механізмів:

Проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки питання, що порушуються у ній, не стосуються механізмів стихійного регулювання ціни, темпів і пропорцій суспільного виробництва. Учасники освітнього процесу мають різні інтереси, натомість підходи до розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти повинні бути узгодженими й уніфікованими.

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою діючих регуляторних актів:

Проблема не може бути розв'язана за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки на сьогодні не існує жодного регуляторного акта, який би встановлював єдині підходи до розроблення та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти.

II. Цілі державного регулювання

Проектом акта передбачається визначення обов'язкових етапів для розроблення та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти:

1. Подання заявки на розроблення, створення робочих груп за участі представників роботодавців.

2. Забезпечення відповідності результатів навчання вимогам ринку праці через розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на базі відповідних професійних стандартів та за участі роботодавців та погодження їх із Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення встановлених цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Внести зміни до наказу МОН від 15.05.2013 №511 «Про затвердження Методики розроблення державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних робітничих професій», що зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29 травня 2013 р. за № 832/23364
Альтернатива 2	Прийняти Порядок розроблення та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Часткове наближення результатів навчання до вимог ринку праці, не відповідність європейським стандартам освіти	600 (розрахунок наведено в М-тесті)
Альтернатива 2	Порядок розроблення та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти передбачає відповідність стандарту освіти професійному стандарту, європейським стандартам світи. Збільшення контингенту здобувачів освіти	600 (розрахунок наведено в М-тесті)

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Здобуття кваліфікацій, що частково відповідають вимогам ринку праці	Потрібна адаптація на робочому місці
Альтернатива 2	Здобуття сучасних кваліфікацій, що затребувані на ринку праці	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	0	0	1140 (740 закладів освіти, 400 підприємств)		1140

Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0	0	100		100
--	---	---	-----	--	-----

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Часткова відповідність результатів навчання вимогам ринку праці	у малих та мікро суб'єктів господарювання за 1 рік: на адаптацію до робочого місця на 800 осіб (400 підприємств приймають по 2 робітники), зарплатня за 5 робочих днів (середня зарплата 500 грн на день) 2000000 грн; на розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти становитимуть 4037000 грн
Альтернатива 2	Забезпечення можливості для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти здобувати сучасні кваліфікації, затребувані на ринку праці. Період адаптації відсутній. Можливість залучення додаткових коштів у заклади освіти (навчання за контрактом)	у малих та мікро суб'єктів господарювання за 1 рік: на розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти становитимуть 4037000 грн

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання	у малих та мікро суб'єктів господарювання за 1 рік 6037600 грн
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання	у малих та мікро суб'єктів господарювання за 1 рік 4037600 грн

Внаслідок запровадження регуляторного акта держава, суб'єкти господарювання і громадяни отримують вигоду у вигляді забезпечення здобуття сучасних кваліфікацій здобувачами освіти, задоволення потреб в кваліфікованих робітниках на ринку праці.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	2	Неповна відповідність результатів навчання вимогам ринку праці

Альтернатива 2	3	Розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за єдиними підходами, забезпечення відповідності результатів навчання вимогам ринку праці
----------------	---	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати, грн (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу.
Альтернатива 1	Часткова відповідність результатів навчання вимогам ринку праці.	у малих та мікро суб'єктів господарювання за 1 рік становитимуть 6037600 грн	Часткова відповідність результатів навчання вимогам ринку праці
Альтернатива 2	Забезпечення можливості для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти здобувати сучасні кваліфікації, затребувані на ринку праці. Період адаптації відсутній. Можливість залучення додаткових коштів у заклади освіти (навчання за контрактом)	у малих та мікро суб'єктів господарювання за 1 рік становитимуть 4037600 грн	Розроблення та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за новим Порядком, забезпечення відповідності результатів навчання вимогам ринку праці

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Стандарти освіти розробляються за оновленими правилами, але не відповідають повністю вимогам ринку та європейським стандартам	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується
Альтернатива 2	Розроблення та затвердження стандартів за новим Порядком відповідно до професійних стандартів, вимог ринку. Можливо співставлення з європейськими стандартами освіти	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми
Запропоновані механізми регуляторного акта, за допомогою яких можна розв'язати проблему:

- Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти»;

- розробники, зокрема заклади професійної (професійно-технічної) освіти разом з представниками роботодавців, розробляють освітні стандарти за новим Порядком;

- керівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти впроваджують нові стандарти освіти, керують розробленням освітніх програм на основі нових стандартів освіти, здійснюють прийом здобувачів освіти на освітні програми.

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта:

забезпечити інформування всіх заінтересованих сторін системи професійної (професійно-технічної) освіти про етапи та вимоги, що встановлені Порядком;

Міністерство освіти і науки України шляхом оприлюднення на офіційних сайтах додаткової інформації, а також шляхом листування з закладами професійної (професійно-технічної) освіти доводить до них інформацію та рекомендації із застосування та запровадження нормативно-правових актів у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», навчально-методичні (науково-методичні) центри (кабінети) професійно-технічної освіти забезпечують розповсюдження інформації на своїх офіційних ресурсах, проводять он-лайн тренінги щодо роз'яснення сутності вимог Порядку;

під час проведення співробітниками директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України онлайн нарад та семінарів з представниками департаментів (управлінь) освіти обласних державних адміністрацій, навчально-методичних (науково-методичних) центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти надають роз'яснення стосовно запровадження Порядку;

у рамках другого компоненту Програми «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» проводиться навчання розробників стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за новим Порядком.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується. Оцінка можливості впровадження Порядку та виконання вимог акта суб'єктами господарювання висока.

Досягненням установлених цілей, у разі прийняття запропонованого проєкту акта, буде:

встановлення вимог до порядку розроблення, погодження та затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти;

посилення зв'язку результатів навчання здобувачів освіти і вимог ринку праці.

Очікувані наслідки дії запропонованого регуляторного акта не передбачають нанесення шкоди суб'єктам господарювання.

Запровадження зазначеного проєкту акта забезпечить високу вірогідність досягнення поставлених цілей.

Витрати суб'єктів малого підприємництва наведені у Додатку 4 до Порядку проведення аналізу впливу регуляторного акта відповідно.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта необмежений.

Зміна терміну дії акта можлива у разі зміни законодавчих актів України, відповідно до яких розроблено та базується проект регуляторного акта. Це обумовлено тим, що зміни на ринку праці відбуваються циклічно та виникають нові вимоги до кваліфікації робітничих кадрів.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до вимог законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів та державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта - надходжень не передбачається.

2. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта – необмежена з боку роботодавців, що виявлять бажання взяти участь у розробленні стандартів професійної (професійно-технічної) освіти (орієнтовно 400), кількість закладів освіти – 740.

3. Розмір коштів і час, що необхідно буде витратити суб'єктам господарювання та/або фізичним особам, для виконання вимог акта – фактично не змінюватиметься, збільшиться поінформованість стейкхолдерів.

4. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень регуляторного акта – високий, оскільки повідомлення про оприлюднення проекту постанови та аналізу регуляторного впливу акта розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua, розділ «Регуляторна політика»).

Показниками результативності проекту акта буде:

1. Кількість педагогічних працівників, науковців, роботодавців, представників громадськості, які беруть участь у розробленні стандартів професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Кількість розроблених стандартів.

3. Кількість оновлених стандартів.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта буде здійснюватися через один рік після набрання ним чинності шляхом збору пропозицій і зауважень та їх аналізу.

Повторне відстеження планується здійснити через 2 роки після набуття чинності регуляторного акта, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного обстеження. У разі виявлення нерегульованих та проблемних питань шляхом аналізу якісних показників дії цього акта, питання будуть врегульовані шляхом внесення відповідних змін.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження шляхом порівняння

показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності, – статистичні.

Відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта проводитиметься шляхом розгляду пропозицій та зауважень від суб'єктів господарювання, які надійшли до МОН протягом усього терміну його дії, шляхом аналізу кількості розроблених та затверджених стандартів.

Т. в. о. Міністра

Сергій ШКАРЛЕТ

Додаток 4
до Порядку проведення аналізу впливу
регуляторного акта

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 27 серпня 2018 р. по 14 травня 2020 р.

№	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Он-лайн опитування керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.	100	Рівень залученості суб'єктів господарювання – замовників робітничих кадрів до освітнього процесу в професійній освіті недостатній
2	Круглий стіл-дискусія «Розроблення стандартів освіти та освітніх програм» за участі представників Європейського Фонду Освіти, Міністерства освіти і науки, Інституту модернізації змісту освіти, керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, навчальних центрів, центрів професійно-технічної освіти державної служби зайнятості, представників регіональних органів управління освітою громадських організацій, бізнесу.	103	Необхідність розроблення стандартів освіти за компетентнісним підходом, визначення єдиних підходів до розроблення стандартів, затвердження Методики
3	Семінар «Розробка та впровадження стандартів та стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісним	50	Необхідний перехід до розроблення стандартів освіти на базі професійних стандартів. Методика розроблення стандартів освіти має корелюватися із методикою

	підходом» за участі експертів Європейського Фонду освіти, керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, методичних установ, викладацького складу закладів професійної (професійно-технічної) освіти		розроблення професійних стандартів
4	Проект оприлюднено для громадського обговорення на офіційному веб-сайті МОН	15	За результатами обговорення всі пропозиції та зауваження щодо проекту було проаналізовано та враховано частково

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання: (одиниць), у тому числі малого підприємництва 740 (заклади професійної (професійно-технічної) освіти) та 400 (представники суб'єктів господарювання, які будуть залучені до розроблення стандартів) (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 100 % (відсотків).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання (під час здійснення розрахунку за основу взято витрати одного суб'єкта малого підприємництва для розроблення одного стандарту професійної (професійно-технічної) освіти)

Порядковий номер	Найменування оцінки	Витрати, грн
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання		
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	-
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали(канцелярські товари))	30
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	
5	Інші процедури. Розроблення проекту стандарту	10000
6	Разом	10030
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	400
8	Сумарно, гривень	4012000
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування		

9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	62,5
10	Процедури організації виконання вимог регулювання	0
11	Процедури офіційного звітування	0
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0
13	Інші процедури (уточнити)	0
14	Разом, гривень	0
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	400
16	Сумарно, гривень	25000

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання:

Міністерство освіти і науки України

Процедура регулювання суб'єктів малого підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання малого підприємництва - за потреби окремо для суб'єктів малого та мікропідприємництва)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання					
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:					
камеральні					
виїзні					
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання					
4. Реалізація одного окремого рішення щодо					

порушення вимог регулювання					
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання					
6. Підготовка звітності за результатами регулювання					
7. Інші адміністративні процедури (ознайомлення суб'єктів господарювання із вимогами регулювання)	2 години	75	4	1 (Онлайн нарада для всіх суб'єктів)	600
Разом за рік	8	75	X	X	600
Разом за 5 років	40	75	X	X	3000

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Витрати, грн
1	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	4012000
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	25000
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	4037000
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	600
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	4037600